

KẾ HOẠCH HOẠT ĐỘNG

“ĐỀ ÁN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DÂN SỐ”

Khu vực phía Nam
Năm 2014

ThS. BS. Phùng Như Toàn

1

Đặt vấn đề

- **Di tật bẩm sinh, rối loạn di truyền trước sinh và rối loạn chuyển hóa sau sinh**
 - Vấn đề được các nước trên thế giới quan tâm:
 - + Gây chết thai.
 - + Sinh ra sống với những hậu quả nặng nề.
 - + Gánh nặng với gia đình và xã hội.
- **Tần suất:**
 - Thế giới: Úc, Mỹ: 4% trẻ sinh ra sống.
 - Đông Nam Á: Thái Lan, Philippines: 2.5%.
 - Việt Nam: 0,6 - 2% trẻ sinh ra sống (có thể 3%, thống kê chưa đầy đủ)

2

Đặt vấn đề

- **Các nước tiên tiến:**
 - Trung tâm đăng kiểm dị tật bẩm sinh và rối loạn di truyền.
 - Chương trình can thiệp.
 - Sàng lọc, chẩn đoán trước và sau sinh.
 - XN thường quy nhiễm sắc thể hoặc DNA để phát hiện và can thiệp kịp thời.
- **Việt Nam:**
 - Bước đầu đã triển khai các chương trình sàng lọc và chẩn đoán trước sinh bệnh lý rối loạn nhiễm sắc thể và sàng lọc bệnh lý sơ sinh.
 - BV Từ Dũ, BV Trung ương Huế, BV Phụ sản Hà Nội, ĐHYD TP. Hồ Chí Minh,...

3

Mục tiêu

- **Mục tiêu tổng quát:**
 - Nâng cao chất lượng giống nòi do Tổng cục Dân số - Kế hoạch hóa Gia đình hỗ trợ từ nguồn kinh phí Chương trình mục tiêu quốc gia.
 - Phát hiện, chẩn đoán và điều trị sớm bệnh lý được sàng lọc trước sinh và sơ sinh giúp trẻ phát triển khỏe mạnh bình thường, nâng cao chất lượng dân số Việt Nam.
 - Thực hiện xét nghiệm sàng lọc sơ sinh 2 bệnh có tỉ lệ cao ở Việt Nam là: thiếu G6PD và Suy giáp bẩm sinh.
 - Đào tạo, chuyển giao kỹ thuật sàng lọc trước sinh bằng siêu âm và kỹ thuật lấy máu gót chân trong sàng lọc sơ sinh cho các địa phương tham gia đề án.

4

Mục tiêu

- Mục tiêu cụ thể:
 1. Xét nghiệm sàng lọc và chẩn đoán trước sinh.
 2. Xét nghiệm sàng lọc sơ sinh.
 3. Truyền thông giám sát.
 4. Huấn luyện.
 5. Hội thảo khoa học.
 6. Nâng cao chất lượng quản lý đề án.

5

Kế hoạch hoạt động

1. Xét nghiệm sàng lọc và chẩn đoán trước sinh:
 - Đẩy mạnh tầm soát trước sinh (xã hội hóa):
 - + Siêu âm: Nâng cao năng lực siêu âm tiền sản cho các BS tuyến tỉnh, xây dựng hệ thống hội chẩn từ xa.
 - + XN Double test, Triple test.
 - Triển khai thí điểm 3.000 ca XN Double test (kỹ thuật giọt máu khô)
 - + XN chọc ối, sinh thiết gai nhau.
 - Triển khai thí điểm 3.000 ca bệnh lý di truyền phân tử Thalassemia.

6

Kế hoạch hoạt động

2. Xét nghiệm sàng lọc sơ sinh:
 - Mua sắm hóa chất, dụng cụ tiêu hao để cung cấp cho 23 tỉnh thành phía Nam.
 - Thực hiện XN SLSS cho 82.620 trẻ (trong chỉ tiêu của Tổng cục dân số)
 - Thực hiện XN SLSS theo phương thức xã hội hóa (ngoài chỉ tiêu).
 - Mua sắm 50.000 bộ giấy thấm kèm dụng cụ tiêu hao cho quý 1/2015.

7

Kế hoạch hoạt động

3. Truyền thông giám sát:
 - Truyền đạt cho 100% nhân viên y tế của các tỉnh trong đề án hiểu rõ được vai trò và tầm quan trọng của SLTS và SLSS.
 - Hỗ trợ truyền thông về sàng lọc và chẩn đoán trước sinh – sơ sinh cho các tỉnh có yêu cầu.
 - Giám sát và hỗ trợ cho các tỉnh tham gia đề án.

8

Kế hoạch hoạt động

4. Huấn luyện:

- Huấn luyện về truyền thông và kỹ thuật lấy máu gót chân trẻ sơ sinh.
- Huấn luyện về SA nâng cao (dự kiến 2 lớp).

9

Kế hoạch hoạt động

5. Hội thảo khoa học:

- Tổ chức hội thảo khoa học SLTS – SLSS.
- Báo cáo tổng kết kết quả hoạt động năm 2014.
- Rút kinh nghiệm, nêu những khó khăn, thuận lợi và đề xuất hướng giải quyết đề án ngày càng tốt hơn.

10

Kế hoạch hoạt động

6. Nâng cao chất lượng quản lý đề án:

- Thuê bao đường truyền internet, cập nhật KQXN lên website.
- Sử dụng mã vạch trong XN SLSS để đảm bảo tính chính xác, tránh nhầm lẫn.
- Chẩn đoán xác định các trẻ sàng lọc bị bệnh suy giáp bẩm sinh và thiếu men G6PD.
- Thành lập hệ thống theo dõi và quản lý các trẻ bị bệnh phát hiện thông qua SLSS.

11

Định hướng phát triển

- Cơ sở vật chất: Labo trung tâm sàng lọc và chẩn đoán trước sinh – sơ sinh bệnh lý di truyền và RLCH được mở rộng lên 1.600 m².
- Trang thiết bị máy móc:
 - Thiết bị đọc Elisa để chẩn đoán xác định bệnh G6PD.
 - Máy LCMS để chẩn đoán những bệnh chuyển hóa sơ sinh (khoảng 30 bệnh)

12

KẾT LUẬN

Các biện pháp sàng lọc và chẩn đoán các rối loạn nhiễm sắc thể trước sinh và sàng lọc bệnh lý sơ sinh mang lợi ích cho thai phụ, gia đình và cộng đồng

- Cơ hội sinh con khỏe mạnh nhiều hơn.
- Lựa chọn ngưng thai kỳ khi phát hiện thai nhi bị DTBS.
- Giảm lo lắng về khả năng sinh con bị dị tật.
- Bé phát triển khỏe mạnh bình thường
- Giảm chi phí cho gia đình và xã hội.
- Góp phần cải thiện chất lượng dân số.

CHÂN THÀNH CẢM ƠN !!

13